

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne obchodnej spoločnosti **MERCURIUS, s. r. o.**, so sídlom Jazerná 3, Košice, zastúpeného **JUDr. Dušanom Antolom, advokátom, so sídlom Zbrojničná 12, Košice**, proti žalovanému **Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky**, so sídlom Lazovná ulica 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/223/4035-20362/2011/999541-r zo dňa 24. februára 2011, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6S/47/2011-79 zo dňa 13. októbra 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6S/47/2011-79 zo dňa 13. októbra 2011 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) podľa ustanovenia § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. I/223/4035-20362/2011/999541-r zo dňa 24. februára 2011, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Daňového úradu Košice IV č. 698/230/97919/10/Poto z 01. decembra 2010 a ktorým Daňový úrad Košice IV (ďalej len „správca dane“) uložil žalobcovi podľa § 35 ods. 1 písm. d/ zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov účinného do 31. decembra 2011 (ďalej len „zákon o správe daní“) pokutu vo výške 42.209,- eur za zdaňovacie obdobie IV. štvrťrok 2006.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku citujúc ustanovenie § 35 ods. 1 písm. d/ a § 110h zákona o správe daní skonštatoval, že rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom, a preto žalobu zamietol.

Krajský súd dôvodil tým, že žalobná námietka týkajúca sa neaplikovania § 35 ods. 16 zákona o správe daní správcu dane je nedôvodná, nakoľko ju nemožno aplikovať na prípady uvedené v § 35 ods. 1 zákona o správe daní. Taktiež uviedol, že z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. III. ÚS/283/2010 z 27. októbra 2010 nevyplýva záver, aby pri dodaní tovaru nachádzajúceho sa v colnom sklade vo viazanom režime bola daná právomoc colného úradu posudzovať dodanie tovaru z hľadiska uplatnenia dane z pridanej hodnoty, a že dôvodom zrušenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 5Sžf/91/2008 z 29. októbra 2009 boli procesné pochybenia súdu (nedostatočné odôvodnenie rozsudku, nedostatočný výklad príslušných ustanovení zákona o dani z pridanej hodnoty, chýbajúca presvedčivosť odôvodnenia rozsudku).

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca domáhajúc sa, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie správcu dane a vec vráti na ďalšie konanie z dôvodu, že rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci na základe ktorého dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu.

Podľa žalobcu z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. III. ÚS/283/2010 z 27. októbra 2010 vyplýva záver, že tento považoval postupy a rozhodnutia daňových orgánov za neopodstatnené, ktoré treba v ďalšom konaní zrušiť a tento nález Ústavného súdu Slovenskej republiky je takou novou skutočnosťou, ktorá má generálny vplyv na celé daňové konanie, teda na postupy a rozhodnutia daňových orgánov. Podľa žalobcu rozhodnutia správcu dane ako aj žalovaného boli vydané v rozpore s ustanoveniami § 2 ods. 1, § 12, § 18 ods. 2 a § 21 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „zákon o DPH“) ako aj článku 4 ods. 7, článku 37, článku 48, článku 79, článku 84, článku 98, článku 114 a článku 201 ods. 1 písm. a/ Nariadenia rady EHS 2913/92 - Colný kódex. Podľa žalobcu, ak daňové orgány neboli kompetentné rozhodovať o prípadnej platbe DPH, tak nemohli rozhodovať ani o udelení pokuty v prípade tovaru nachádzajúceho sa v colnom sklade vo viazanom režime.

Na základe vyššie uvedeného, žalobca navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach zmenil a zrušil rozhodnutie žalovaného ako aj správcu dane a odložil vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí. Náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že podkladom pre uloženie pokuty bolo právoplatné rozhodnutie správcu dane č. 695/231/69826/2008/Top z 21. augusta 2008. Argumentáciu žalobcu považoval za bezpredmetnú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo z dôvodov a v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb, alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten o koho práva v konaní ide.

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postup, sa postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

Predpokladom postupu súdu podľa druhej hlavy piatej časti OSP (rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) je, aby pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť (§ 247 ods. 2 OSP).

Podľa § 247 ods. 3 OSP predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

Z obsahu odvolania žalobcu je zrejmé, že okrem iného namietal skutočnosť, že podkladom pre uloženie sankcie bolo rozhodnutie, ktoré vydal orgán, ktorý na to nebol oprávnený, teda namiesto colného úradu príslušný správca dane. Nesúhlasil so spôsobom, akým sa krajský súd vysporiadal s jeho žalobnými námietkami. Ako vyplýva z obsahu podaného odvolania žalobca namietal nepreskúmateľnosť, nezrozumiteľnosť a protiústavnosť rozhodnutia žalovaného poukazujúc pritom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS/283/2010 z 27. októbra 2010, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky považoval postupy a rozhodnutia správnych orgánov za neopodstatnené, ktoré treba v ďalšom konaní zrušiť.

Podľa § 157 ods. 2 OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Citované zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dôvody, na základe ktorých je založené.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je teda aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Rozhodnutie súdu musí však obsahovať odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (k tomu pozri bližšie rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. IV. ÚS/115/03, či sp. zn. III. ÚS/60/04 – www.concourt.sk). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: *„Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“* (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva ale zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko*, oba z 09. decembra 1994, *Annuaire*, séria A č. 303 A a č. 303 B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (k tomu pozri bližšie rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. III. ÚS/209/04, sp. zn. IV. ÚS/112/05, sp. zn. I. ÚS/380/08, sp. zn. III. ÚS/172/2010, či sp. zn. II. ÚS/537/2010 – www.concourt.sk).

Vychádzajúc z uvedeného aj v správnom súdnictve nesporne obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo žalobcu, ako účastníka preskúmovacieho konania na také odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré bude zodpovedať na jeho primárne námietky oponujúce rozhodnutiu správneho orgánu, a ktoré bude mať aj oporu v administratívnom spise.

Skonštatovanie krajského súdu, že „*rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom s rozsudkom vyslovil, že žalobu zamietá*“, však zhora definovanému právu na riadne odôvodnenie rozhodnutia nezodpovedá. Takéto odôvodnenie rozhodnutia nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej dostatočnosti konajúceho všeobecného súdu, nedáva zrozumiteľným spôsobom odpoveď na žalobcove námietky uvedené v žalobe a nie je ani reakciou na obsah administratívneho spisu.

V tejto veci odvolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu č. III. ÚS/283/2010 z 27. októbra 2010, („*Výrazný nedostatok odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu spočíva v tom, že najvyšší súd sa v značnej miere obmedzil na vysvetlenie poslania colného skladu a sledujúc si svoju líniu tvrdil, že v danom prípade išlo o dodanie tovaru za protihodnotu v tuzemsku, hoci aj v colnom sklade, a preto sťažovateľ bol povinný v zmysle § 69 ods. 1 zákona o DPH platiť daň. Najvyšší súd sa však nevenoval aplikácii ustanovenia § 12 zákona o DPH, podľa ktorého majú colné predpisy pri dovoze prednosť pre zákonom o DPH. Ústavný súd považuje túto skutočnosť za rozhodujúcu pre posúdenie veci*“), ktorý žalobca uviedol v žalobe ako aj v odvolaní a z ktorého je zrejmé, že Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím rozsudkom vo veci sp. zn. 5Sžf/91/2008 z 21. októbra 2009 sa dostatočne nevysporiadal s námietkou žalobcu, či bol alebo nebol vo veci oprávnený rozhodovať správca dane a žalovaný alebo podľa § 12 zákona o DPH colné orgány.

V tejto súvislosti súd poznamenáva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky položil Súdnemu dvoru Európskej únie uznesením sp. zn. 1Sžf/1/2010 z 22. marca 2011 po zrušení rozsudku 5Sžf/91/2008 z 20. októbra 2009 prejudiciálnu otázku vzťahujúcu sa na obdobný prípad.

Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení a zásad, súd v správnom súdnictve je oprávnený a povinný skúmať, či rozhodnutie vydal orgán na to oprávnený. Takto musí postupovať aj v prípade, ak už iné rozhodnutie správneho orgánu, čo aj formálne právoplatné, a ktoré je podkladom pre vydanie ďalšieho rozhodnutia (*napadnuté rozhodnutie o uložení pokuty*) bolo vydané orgánom na to oprávneným. Ak by sa uvedená skutočnosť preukázala, tak v prípade rozhodnutia, ktoré bolo podkladom pre vydanie rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté žalobou, by išlo o ničotné rozhodnutie (*paakt*) a na takéto rozhodnutie by súd z úradnej povinnosti neprihliadol.

Vzhľadom na uvedené, Najvyšší súd Slovenskej republiky musel konštatovať, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu je príliš všeobecné a príliš široko koncipované a neodráža konkrétnu situáciu žalobcu.

Ak teda v posudzovanej veci krajský súd nepreskúmal komplexne žalobcove námietky a nevysporiadal sa s nimi v odôvodnení svojho rozsudku postupoval nedôsledne, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá a § 221 ods. 1 písm. f/ OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP), v ktorom krajský súd po náležitom vyporiadaní sa s žalobnými dôvodmi bude musieť v prvom rade posúdiť, či je možné sa s nimi vysporiadať bez toho, aby prerušil konanie do rozhodnutia Súdnemu dvoru Európskej únie o predbežnej otázke položenej Najvyšším súdom Slovenskej republiky (vec je vedená pod sp. zn. C-165/11 a v súčasnej dobe je v nej podaný návrh generálneho advokáta a na 08. novembra 2012 je plánované vyhlásenie rozsudku) prípadne do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 1Sžf/1/2010. Potom krajský súd znova vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie dostatočne podrobne a konkrétne odôvodní tak, aby bolo v súlade s ústavným právom na spravodlivé súdne konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k zhora vyslovenému právnomu názoru považuje ešte za potrebné dodať, že napriek apelačnému opravnému systému, ktorý sa v správnom súdnictve v Slovenskej republiky nateraz uplatňuje, primárne preskúmava zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu krajský súd ako súd prvého stupňa. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho je preskúmavať vecnú správnosť prvostupňových rozhodnutí a nie nahrádzať prieskumnú činnosť súdu prvého stupňa včítane odôvodňovania rozhodnutia.

V novom rozhodnutí rozhodne však krajský súd i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP).

Vzhľadom k tomu, že zákonom č. 479/2009 Z. z. bolo s účinnosťou od 01. januára 2012 zrušené Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky so sídlom v Banskej Bystrici, ktorého pôsobnosť a právomoci na úseku správy daní a poplatkov prešli na novozriadené Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, podľa

informácií poskytnutých Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky v Bratislave, t. č. pre oblasť správy daní a poplatkov pôsobiace na adrese Lazovná ulica 63, 974 01 Banská Bystrica, odvolací súd podľa § 107 ods. 4 OSP na strane žalovaného koná s vyššie uvedeným právnym nástupcom pôvodne uvádzaného žalovaného.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 29. októbra 2012

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Bugárová